

Väder och klimat

Lyonia och Västmark ligger mitt i "infarten" till engelska kanalen, och får därför ta udden av kanalstormarna när de sveper in från Atlanten och pressas upp i det smala sundet mellan England och kontinenten. Vädret är annars ganska fint på Lyonia – det är gott om nederbörd och varmt där emellan. De höga bergen i väster pressar dock upp den fuktiga Atlantluften på hög höjd, vilket leder till att åtminstone norra Västmark och södra Toulanien återkommande får snörika vintrar. Däremot är kustlanden oftast snöfattiga och regniga, dock inte lika kalla som i norra delarna av de brittiska öarna.

Som följd av sitt läge har Lyonia oerhört bra klimat, i alla fall ur jordbrukssynpunkt. Det är varmt, vintrarna är milda och det är gott om nederbörd. Tillsammans med en kalkrik lerjord innebär det att Lyonia har bland de bästa jordbruksmarkerna i Europa.

I södra Västmark är somrarna milda och ganska regniga och att vintrarna är varma och mycket regniga. De flesta stormar kommer på höst och vinter. Våren är däremot ganska fin. I norra Västmark är somrarna lite varmare och torrare, eftersom den mesta fukten pressats ut ur luften på sin resa över Felani-bergen. Vintrarna är dock kalla och snörika, med en fuktig och genomträngande kyla. Stormarna kommer även här höst- och vintertid, och vinterstormarna kan ofta innebära fruktansvärda snöstormar.

Grannländerna

Det finns fyra andra länder på ön Lyonia, nämligen Avranien, Toulanien, Wiederfan och Estanien. Dessa har uppstått som kolonier från invandrare, utom Avranien som är det enda riket som fortfarande är befolkat av urinvånarna på Lyonia. Förutom Wiederfan och Västmark så har vart och ett av Lyonias riken en egen etnisk identitet. Det är så pass stora etniska skillnader mellan Västmarks riken att de inte kan betraktas som kurfurstendömen i ett större rike eller något liknande. Framförallt så finns det inte heller någon gemensam tron för Lyonias fem riken.

Observera att det inte är etnisk identitet som håller ihop rikena och definierar deras gränser, utan trohetseder. Det är snarare så att den etniska identiteten håller på att formas just nu. Bor man i en förläning som hålls av en västmarkisk baron (det vill säga en baron som svär trohet till Västmarks krona) så är man västmarking. Bor man däremot i en förläning som hålls av en wiedernisk baron så är man wiedernier. Detta kommer så småningom att lägga grunden för en nationell identitet, men det kommer att dröja till 1800-talet innan nationalismen och nationella identiteter är grunden för ett rikets gränser. Men just nu är det trohetsederna i det feodala systemet som bestämmer rikets gränser, inte någon etnisk fördelning.

Avranien

Avranien är ett splittrat land. Högländerna uppe i nordväst är ett helt annat rike än lågländerna i sydöst. Låglanden är den formellt och juridiskt sett styrande delen av riket, medan högländerna har av sagt sig alla kopplingar till sin krona. Formellt sett är det alltså inbördeskrig i Avranien, men broderfolken har inte någon större lust att slåss mot varandra.

Det som stör både högländerna och Västmark är att den formella kungen av Avranien är en marionettkung under Toulanien. Det sägs ibland att när Toulanien säger "hoppa" så frågar Avraniens kung "hur högt?". Därigenom har någon form av informell allians kommit till stånd mellan Västmark och högländerna.

Klimatet i Avranien är kallare och råare, och det är inte alls lika fertil jordmån i riket. Man lever huvudsakligen av fisk och boskapsskötsel, och även om man till stor del även sysslar med jordbruk så är fisket och boskapen huvudnäringarna i riket.

Man talar avrani i högländerna och toulanie i lågländerna, åtminstone officiellt. Inofficiellt är avrani nästan lika gångbart i lågländerna som i högländerna, och längst ner i sydväst så kan de flesta dessutom en del västunga. Avrani är ett gaeliskt språk, som beskrivs lite mer ingående på sidan 57.

Toulanien

Toulanien är formellt sett inte fiende till Västmark, men de båda rikena är inte på god fot med varandra. De flesta nordliga länsherrar är medvetna om att toulanska spioner spanar i området i Thabeun och norra Conari. Kungen har genom sina egna spioner fått reda på att något håller på att hända i Toulanien, och vänskapen med Wiederfan som ofta legat i krig med Toulanien gör ju sitt till.

Toulanien är ett frankiskt/normandiskt rike, i alla fall till styret. Huvuddelen av den ofrälse befolkningen är saxisk eller keltisk, men nästan hela adeln är frankisk eller normandisk och riket har en frankisk kung. Det som stör de i Västmark som vet något om Toulaniens folk är att den normale bonden huvudsakligen är en apatisk person som gör vad han är tillsagd. Det råder en stämning av uppgivenhet hos folket som inte finns någon annanstans på Lyonia.

Toulanie är språket i Toulanien. Det är ett romanskt språk som ligger ganska nära franskan.

Wiederfan

Wiederfan är grannlandet direkt öster om Västmark. De båda länderna har likartad kultur, gemensam historia och ungefär samma klimat. Wiederfan har dock inte lika snöiga vintrar som Västmark, vilket en del säger har gjort wiedernierna lite vekare. Å andra sidan har Wiederfan drabbat samman med Toulanien så ofta att de har härdats av det istället.

Det wiederniska kynnet är vida känt. En wiedernier är, anser man, en glad och våldsam prick som

Under de hektiska perioderna på vår och sensommar får man inte sova mycket, utan arbetet kan mycket väl pågå till efter skymningen. Ledigheter inträffar i allmänhet enbart på söndagar (faktum är att allt arbete är förbjudet på söndagar genom kyrklig lag) samt helgondagar, och på de högtider som kyrkan anmodar. Kyrkobesök är obligatoriska på söndagar och högtider, och helgondagar brukar kombineras med någon slags festlighet eller marknad.

Det finns två perioder på året då man har särdeles mycket jobb, närmare bestämt på våren och under sensommaren. På våren ska åkrarna plöjas, harvas, gödslas och sås. Detta tar ett tag, och början man för sent så missar man också de viktiga försommarveckorna, då lagom mycket regn med lagom hög temperatur gör så att det växer så det knakar.

Under sensommaren ska allt bärgas från åkrarna. Det är inte bara säd som ska bärgas, utan även rovor, betor och hö för vintern. Det är ett slitsamt arbete, men som alla gör med yttersta glädje och arbete då de vet att när det är klart har man råd och skäl till att festa. Man arbetar normalt gemensamt i en hel by över alla åkrar, men varje gård har ett antal remsor tilldelade sig från vilka man får bärga sin skörd. Se Åkerfördelning och skatt på sidan 15 för närmare beskrivning på hur åkermarken fördelas.

Under resten av året så har man ändå att göra. Fiske pågår året om, i synnerhet om man har fiskdammar eller floder i närheten. Svin och boskap vallas från snösmältningen till hösten, med början så fort något växer som kan betas, men det brukar yngre familjemedlemmar, drängar och pigor få göra.

Högsommaren arbetar man oftast med dagsverken på ens länsherres gods, oftast genom att bygga på hans hus eller slott, dessas murar och alla vägar i närheten. Under denna tid ska länsherren förse arbetarna med mat, vilket behövs då det är vid det här laget som förråden börjar ta slut och alla väntar på skörden.

Hösten är överflödets tid. Hela hösten brukar gå åt till att förbereda vintern genom att gömma undan mat i jordkällare eller gräva ner det på åkrar i närheten. Genom att gräva ner maten i en lång remsa eller åder under jord, väl instoppad i halm, precis innan tjälen slår till, så kan man få stora mängder mat att hålla sig under lång tid. När jordkällaren är tömd gräver man upp en åder och fyller jordkällaren med det istället.

De flesta djur slaktas – de som kommer undan är avelsdjur och några mjölkkor och –getter. I synnerhet får slaktas. Ullen tas om hand inom gården, liksom senor och ben som används för verktyg av olika slag. Skinnen brukar normalt betalas som en del av kyrkans tionde som använder det för att göra pergament. Kor och oxar kommer lättare undan, hästar slaktas nästan aldrig annat än som nödslakt vid skada, men kalvar och en stor del av svinen slaktas. Köttet saltas, läggs in, röks eller torkas, eller tillagas på annat sätt till syltor, skinka och korv.

Under vintern brukar man normalt arbeta med isfiske och att underhålla bostäder och ekonomibyggnader. Man sysslar även med skogsbruk under vintern, då det är lättare att släpa stockar på släde genom snön än över barmark, och vagnar är inte att tänka på i örjod skog.

Som synes är bondens liv inte enbart att plöja, så och skörda. Bonden är en mångsysslare och tvingas vara det för att överleva. Därför nämner vi inte så mycket om fiskare, i och med att deras liv är i princip identiskt med bondens utom det att fisket och därtill hörande aktiviteter förekommer i större grad än vad odlande gör. I båda fallen är det ett hårt och arbetsamt liv som ungefär nio tiondelar av Västmarks befolkning sysslar med.

Hantverkare har det lite lättare, men inte mycket. Deras liv beror inte så mycket på årstiderna, annat än för tillgång på råmaterial som man dock samlar ihop när det finns tillgängligt för att användas när det behövs. En typisk hantverkare börjar förbereda sin verksamhet under morgontimmarna strax efter gryningen. Under den tiden har han ofta sin butik öppen och säljer de varor han har på lager. Skulle